

ONDERZOEK:
Eeklo – Molenstraat 109

Voorliggend document is een:

Aanvraag toelating vooronderzoek	
Verslag van resultaten	
Programma van Maatregelen	+
©Niets uit deze uitgave mag worden veeleelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Hembyse Archeologie.	

INHOUDSOPGAVE

1	Situering binnen het archeologietraject	3
2	Inhoud en opbouw van het document	4
3	Bijlagen.....	4
4	Administratieve fiche/Privacyfiche	5
4.1	Situering van het onderzoek	5
4.2	Projectcodes	7
4.3	Betrokken actoren	7
4.4	Bewaring van de data	8
5	Synthese en waardering	10
5.1	Synthese	10
5.1.1	(On)volledigheid van de dataset	10
5.1.2	Interpretatie van de huidige dataset	10
5.1.3	Huidige waardering van de archeologische site	12
5.1.4	Antwoord op de onderzoeksvragen	13
5.2	Vervolgtraject.....	14
5.2.1	Impact van de geplande werken	14
5.2.2	Afweging van de te nemen maatregelen	14
5.2.3	Bepaling van de te nemen maatregelen	15
5.2.4	Randvoorwaarden	16
5.2.5	Fasering	18
5.3	Besluit	19
6	Bibliografie	20
7	Lijst van figuren	23

1 Situering binnen het archeologietraject

HUIDIG ONDERZOEK	Vooronderzoek zonder ingreep in de bodem (bureauonderzoek)
ADVIES	Geen verder onderzoek voor sloopvergunning Let op: Prospectie met ingreep in de bodem (proefsleuvenonderzoek) in kader van verkaveling

Het huidige onderzoek situeert zich binnen het archeologisch traject als volgt:

	Archeologienota	Bureauonderzoek	+
			+
Uitgesteld traject			

2 Inhoud en opbouw van het document

Het voorliggende document bevat volgende onderdelen:

DEEL 1	Administratieve fiche	+
DEEL 2	Beschrijving van het onderzoeksgebied	
DEEL 3	Onderzoeksopdracht: bureaustudie	
DEEL 4	Onderzoeksopdracht: landschappelijke boringen	
DEEL 5	Onderzoeksopdracht: prospectie met ingreep in de bodem	
DEEL 6	Assessment van landschappelijke data	
DEEL 7	Assessment van aardkundige data	
DEEL 8	Assessment van historische data	
DEEL 9	Assessment van archeologische data	
DEEL 10	Synthese en waardering	+
DEEL 11	Omschrijving van de maatregelen	+

3 Bijlagen

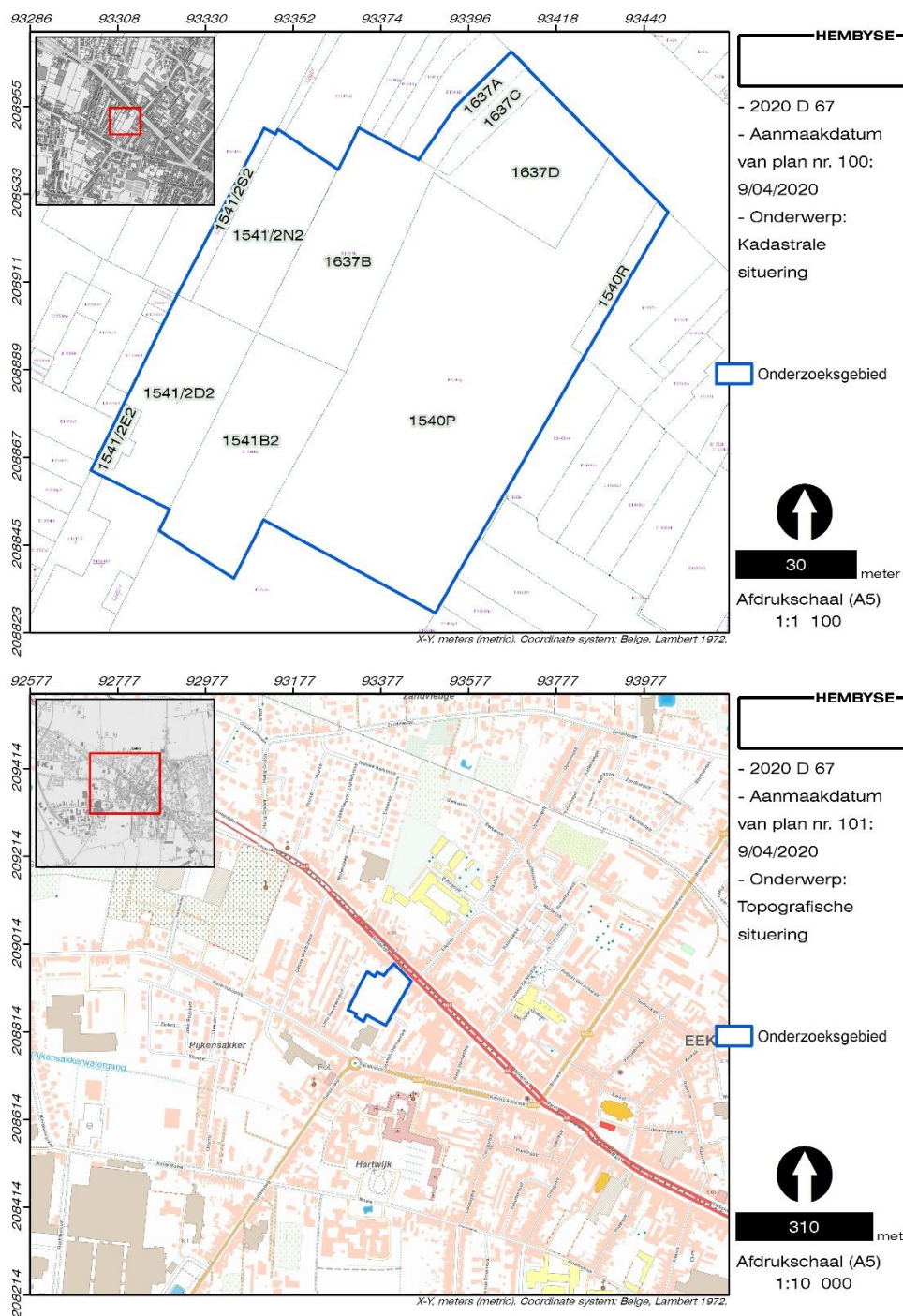
Het voorliggende document zal dan voorzien zijn van volgende bijlagen:

BIJLAGE 1	<i>Inventaris (plannen)</i>
BIJLAGE 2	<i>Boorstaten (DOV, controleboringen,...)</i>
BIJLAGE 3	<i>Plannen van de bestaande en geplande toestand</i>
BIJLAGE 4	<i>Rapportage bodemonderzoeken</i>
BIJLAGE 5	<i>Foto's van het plaatsbezoek & de controleboringen</i>

4 Administratieve fiche/Privacyfiche

4.1 Situering van het onderzoek

Gewest	Vlaams Gewest		
Gemeente	Eeklo		
Deelgemeente	nvt		
Straat en straatnummer	Molenstraat 107-109		
Kadastrale situering	Afdeling	2	
	Sectie	E	
	Percelen	1637A; 1637C; 1637D; 1540P; 1540R; 1637B; 1541N2/2; 1541S2/2; 1541D2/2; 1541B2; 1541E2/2	
Lambert 72-coördinaten	NO	X: 93446,201x Y: 208929,074m	
	Z	X: 93301,844x Y: 208864,304m	
Oppervlakte	11329,594 m²		1,13 ha
Oppervlakte bodemingreep	630m²		0,063ha
Datum van toekenning van de opdracht	16 juni 2020		
Wettelijk kader	Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013. Onroerenderfgoedbesluit van 16 mei 2014.		
Opgemaakt volgens CGP	Versie 4.0		
Duur van het onderzoek	10 werkdagen		
Kostprijs van het onderzoek (privacyfiche)			

Figuur 1. Situering van het onderzoeksgebied ten opzichte van de kadasterkaart en de topografische kaart.

4.2 Projectcodes

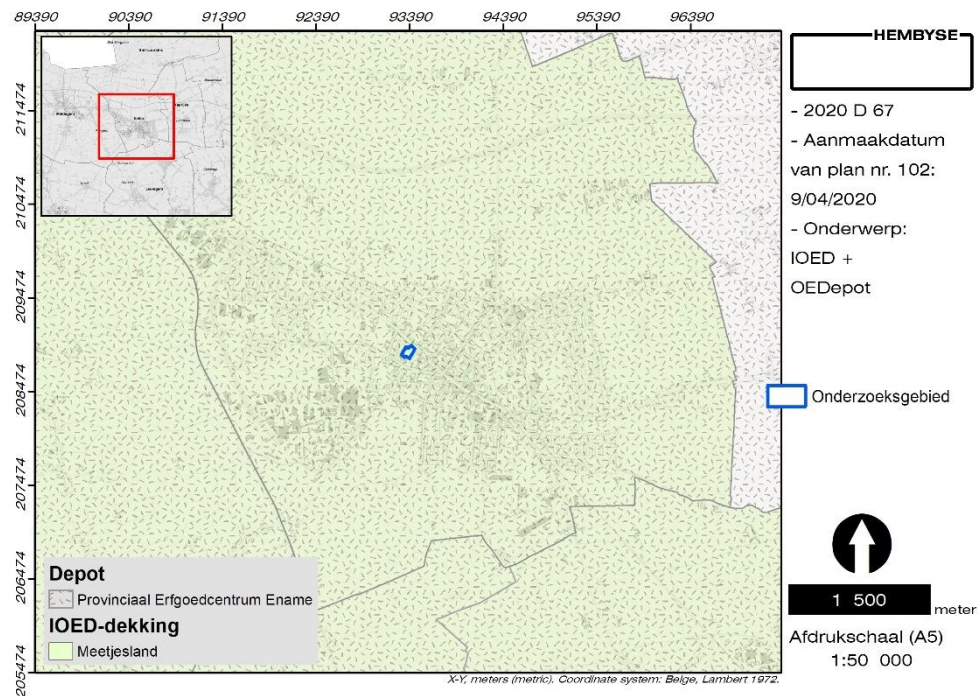
Bureaustudie	2020 F 209
Landschappelijke boringen	n.v.t.
Verkennde boringen	n.v.t.
Waarderende boringen	n.v.t.
Prospectie met ingreep in de bodem	n.v.t.
Opgraving	n.v.t.
Interne projectsigle Hembyse bvba	EEK-MOS

4.3 Betrokken actoren

Erkend archeoloog (rechtspersoon)	Hembyse bvba (OE/ER/Archeoloog/2017/00193)
Erkend archeoloog (natuurlijk persoon)	Bart De Smaele (OE/ERK/Archeoloog/2015/00070)
	Hadewijch Pieters (OE/ERK/Archeoloog/2017/00168)
Geraadpleegde (regio)specialisten	Albert Everaert (lokale blogger en amateur-heemkundige)
Initiatiefnemer (privacyfiche)	
Omgevingsvergunning:	Privaatrechtelijk
	Publiekrechtelijk
	Stedenbouwkundige handelingen
	Verkaveling van gronden

4.4 Bewaring van de data

Plaats en jaar van uitgave	Gent, 2020
Wettelijk depot	ISSN 2566-2732
Onderzoeksrapport Hembyse Archeologie, volgnummer:	138
Bibliografische referenties	De Smaele B. & Pieters H., 2020. <i>Archeologienota naar aanleiding van de geplande sloop van bestaande gebouwen aan de Molenstraat 107-109 te Eeklo</i> , Onderzoeksrapport Hembyse Archeologie 138, Gent.
Bewaring van archief en ruwe data	Hembyse bvba Kastanjestraat 26, 9000 Gent
Zakelijkrechthouder van het archeologisch ensemble (privacyfiche)	■■■■■■■■■■ ■■■■■■■■■■ ■■■■■■■■■■
Bewaring archeologisch ensemble	n.v.t.
Gebruiker van het archeologisch ensemble	n.v.t.
<i>©Niets uit deze uitgave mag worden veeleenvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Hembyse Archeologie.</i>	
Bevoegde IOED	IOED Meetjesland
Bevoegd Onroerend Erfgoeddepot (definitieve bewaarplaats van het archeologisch ensemble)	Provinciaal Erfgoedcentrum Ename Lotharingenstraat 1 9700 Oudenaarde

Figuur 2. Situering van het onderzoeksgebied ten opzichte van de erkende IOED's en onroerenderfgoeddepots.

5 Synthese en waardering

5.1 Synthese

5.1.1 (On)volledigheid van de dataset

Het onderzoek kadert in de aanvraag van een omgevingsvergunning voor de sloop van gebouwen (zie § *Beschrijving van het onderzoeksgebied* van de archeologienota). Het uitgevoerde vooronderzoek dat in het Verslag van Resultaten is verwerkt, is een vooronderzoek zonder ingreep in de bodem in de vorm van een bureaustudie.

Het bureauonderzoek kon volledig worden uitgevoerd:

- het plangebied kon worden afgebakend, zowel landschappelijk als kadastraal
- reeds verstoorde zones zijn in kaart gebracht (= percelen met vastgestelde antropogene verstoring van de bodem)
- de gekende ecologische en aardkundige data zijn geïnventariseerd
- de gekende archeologische en historische waarden en indicatoren van het onderzoeksgebied zijn geïnventariseerd
- het betreft een archeologienota in het kader van de aanvraag van een omgevingsvergunning voor het slopen van gebouwen, waarbij een beperkte en plaatselijke verstoring van de bodem wordt aangebracht

10

Het onderzoek heeft, in zijn huidige vorm, de mogelijkheid geboden een historisch en archeologisch overzicht van het projectgebied te schetsen en om op basis van de gegenereerde dataset gepaste maatregelen –enkel indien er aanwijzingen zijn voor bewaarde archeologische sites- voor het verdere verloop van het archeologische traject uit te tekenen. De huidige dataset is slechts gedeeltelijk toereikend om het archeologisch kennispotentieel te bepalen. **De dataset dient -in het kader van de verkavelingsvergunning- te worden aangevuld met data uit een prospectie, net om de ontbrekende elementen aan te vullen.**

5.1.2 Interpretatie van de huidige dataset

Op basis van het assessment van de landschappelijke, aardkundige, historische en archeologische data voor het onderzoeksgebied kan worden gesteld dat een dataset is gegenereerd, die **noodgedwongen slechts gedeeltelijk** toelaat om het archeologisch kennispotentieel ervan te bepalen. De huidige dataset is objectief: mits het toepassen van eenzelfde onderzoeksmethode met dezelfde parameters (in deze het kaartenmateriaal, het plaatsbezoek en de controleboringen, nvdr.) moet een onderzoeker tot eenzelfde dataset en besluit komen. De noodzaak tot het vergaren van de heden ontbrekende data is geen subjectief gegeven.

De bureaustudie heeft aangetoond dat het onderzoeksgebied zich bevindt bovenaan een zuidoost-noordwest gerichte heuvelrug. Er is aldus sprake van een gunstig gelegen positie op een hoog en droog deel van het landschap, langsheen een wegtracé dat vanouds deze topografische ontwikkeling volgt.

De aardkundige data tonen aan dat deze dekzandrug ontstaan is tijdens het Tardiglaciaal waarbij sprake is van een pakket eolisch zand dat tijdens het Holoceen plaatselijk herwerkt kan zijn. Het betreft een eerder dun pakket dat de onderliggende fluviatiele sedimenten afdekt waarin zich mogelijks stabiele horizonten uit de interstadialen Allerød en Bølling hebben gevormd. Echter wijzen de gekende gegevens op het feit dat deze horizonten geërodeerd of verspoeld zijn en dat ook de eventueel aanwezige archeologische niveaus verspoeld zijn geraakt. Dit heeft tot gevolg dat er slechts sprake is van bewaarde bodems uit het Holoceen, die zich in het dekzandfacies bevinden. Ook deze bodems zijn echter erg kwetsbaar, en de vastgestelde bodemopbouw binnen het onderzoeksgebied wijst inderdaad op een verstoring van de bodem. Er is immers sprake van een westelijk deel binnen het onderzoeksgebied waar de oorspronkelijke podzolbodem tot diep in de ijzeraanrijningshorizont verstoord is, vermoedelijk door landbouwactiviteiten. Het oostelijke deel van het onderzoeksgebied blijkt tot op een dieper niveau verstoord te zijn, omwille van de voormalige aanwezigheid van een loods waarvan de bouw en de afbraak de bodem tot op een diepte van minstens 65 centimeter onder het maaiveld verstoord hebben.

Op basis van de algemene historische gegevens kan worden gesteld dat het onderzoeksgebied in de 18^e en de 19^e eeuw bestond uit een akkerland met in het noorden een olie- en graanmolen die gebouwd was op een kunstmatige molenheuvel. De molen zou teruggaan tot de 16^e eeuw en werd afgebroken in 1896, waarna de bestaande woonhuizen nrs. 107 en 109 vermoedelijke tijdens het interbellum gebouwd werden. Het heuvellichaam en de overgebleven ruïne van de molen werden afgebroken in de 20^e helft van de 20^e eeuw. In deze fase werd ook het volledige oostelijke deel van het onderzoeksgebied bebouwd en verhard voor loodsen en bedrijfsgebouwen. Aan het einde van de 20^e eeuw werden deze gebouwen -met uitzonderingen van de woonhuizen, een houten loods en een tuinhuis- afgebroken en de verharding werd uitgebroken. De vegetatie is binnen het volledige onderzoeksgebied volledig verruigd, al valt op dat deze zich in het oostelijke deel van het onderzoeksgebied niet heeft hersteld en dat hier slechts sprake is van korstmossen en succulenten.

Op basis van de historische data is het dus niet mogelijk om de aan- of afwezigheid van archeologische sites binnen het onderzoeksgebied definitief aan te tonen of uit te sluiten. Er is in het kaartenmateriaal sprake van bewoning sinds de tweede helft van de 18^e eeuw, maar wat betreft oudere archeologische sites biedt het kaartenmateriaal uiteraard geen antwoord.

Terugkerend naar de oudste sporen en structuren, met name van de menselijke bewoning tijdens de steentijden, kan gesteld worden dat er in theorie mogelijk een Paleolithisch landschap aanwezig is onder de dekzandrug waarop Eeklo zich

ontwikkeld heeft. Er zijn echter geen aanwijzingen dat deze paleo-horizonten bewaard zijn in de sedimenten binnen het onderzoeksgebied. Wat betreft de bewaring van Mesolithische sites zijn er eveneens geen aanwijzingen dat deze bewaard zijn binnen het onderzoeksgebied: het volledige stadscentrum van Eeklo is immers onderhevig geweest aan ofwel een industriële invloed ofwel een agrarische invloed waardoor de bodem dermate verstoord is dat deze Mesolithische sites niet meer bewaard zijn.

Voor de periode vanaf het Neolithicum tot en met de late Middeleeuwen is de informatie zeer schaars, maar gelet op de landschappelijk gunstige ligging van het onderzoeksgebied kunnen deze niet worden uitgesloten. Nadere uitspraken omtrent menselijke bewoning in de (nabije) omgeving kunnen echter heden - omwille van de stand van het huidige archeologische onderzoek - niet gedaan worden, en dus blijft de verwachting met betrekking tot grondsporen eerder algemeen.

Op basis van de heden beschikbare data is het onmogelijk om met zekerheid uit te sluiten of een archeologische site binnen het onderzoeksgebied al dan niet aanwezig is. De dataset is dus noodgedwongen onvolledig en dient te worden vervolledigd, teneinde een correcte inschatting van het archeologisch kennispotentieel van het gebied te maken.

5.1.3 Huidige waardering van de archeologische site

Op basis van de gegevens uit het verslag van resultaten kan immers worden gesteld dat:

- Er in de bodemkaart en de bestaande aardkundige data geen aanwijzingen zijn voor de aanwezigheid van afgedekte oude maaiveldniveaus binnen het projectgebied.
- Er bijgevolg geen aanwijzingen zijn voor de aanwezigheid van begraven paleo-bodems (door geologische processen afgedekte niveaus of B-horizonten, ...), waardoor er geen kans is op het aantreffen van steentijdartefactensites (uit de overgang van het Laat-Pleistoceen naar het Holoceen, bijvoorbeeld Mesolithische sites).
- Het onderzoeksgebied zich eerder hoog op de helling bevindt, min of meer centraal op een dekzandrug.
- Uit het historische kaartenmateriaal blijkt dat het onderzoeksgebied ten minste vanaf de tweede helft van de 18^e eeuw bestond uit akker- of weideland met een molen langsheen de Molenstraat. In de 20^e eeuw kwam hier verandering in met de bouw van twee woonhuizen, de afbraak van de molen en de inplanting van een loods met verhardingen. Deze laatste werden opnieuw afgebroken op het einde van de 20^e eeuw.
- Op basis van de archeologische data kan een eerder algemene verwachting worden opgesteld voor sporensites vanaf het Neolithicum tot en met de late Middeleeuwen.

- De geplande werkzaamheden binnen het onderzoeksgebied behelzen het slopen van een aantal gebouwen in het kader van het geplande verkavelen in loten waardoor in die laatste fase van een integrale verstoring van het onderzoeksgebied wordt uitgegaan.

Op basis van deze data kan dus worden gesteld dat de onderzoeksvragen van de bureaustudie beantwoord kunnen worden.

5.1.4 Antwoord op de onderzoeksvragen

Voorafgaand aan het onderzoek is een aantal onderzoeksvragen gesteld, die onderliggend kader vormen voor de opzet van het onderzoek.

Bureauonderzoek:

- *Welke aanwijzingen bieden de bestaande landschappelijke en geologische bronnen aangaande de bewaringstoestand van eventueel aanwezig archeologisch erfgoed?*

De landschappelijke en aardkundige archeologische data wijzen op een situatie waarbij de Holocene bodemvorming verstoord is, in die mate dat enkel nog grondsporen bewaard kunnen zijn.

- *Welke aanwijzingen bieden de bestaande historische en archeologische bronnen over het aanwezige archeologisch erfgoed?*

De historische en archeologische data duiden op een gebruik van het westelijke deel van het onderzoeksgebied als akkerland en vervolgens als tuin; en een gebruik als akkerland en vervolgens als bedrijfszone met loodsen en verharding in het oostelijke deel van het onderzoeksgebied. Dit vormt tevens de basis voor de archeologische verwachting binnen het onderzoeksgebied. Het gaat uitsluitend om sporensites. Deze verwachting is qua periodisering zeer ruim, maar dit heeft mede te maken met de beperkte archeologische kennis van de directe omgeving.

- *Wat is de impact van de geplande werken op het eventueel aanwezige archeologisch erfgoed?*

De geplande werken omvatten het slopen van een aantal gebouwen. Deze werken impliceren bijgevolg een directe bedreiging voor het archeologisch kennispotentieel, zo er archeologische sporen en structuren aanwezig zouden zijn, voornamelijk ook omdat de dataset voor het onderzoeksgebied noodgedwongen onvolledig is. Op basis van de mogelijk aanwezige archeologische horizonten, sporen en structuren zou de impact van de geplande werken dus nefast kunnen zijn voor het archeologisch erfgoed en het archeologisch/historisch kennispotentieel.

- *Is verder vooronderzoek of onderzoek noodzakelijk? Zo ja, welke is de te volgen strategie?*

Een vooronderzoek in de vorm van een prospectie met ingreep in de bodem door middel van een proefsleuvenonderzoek is noodzakelijk in het kader van de omgevingsvergunning voor het verkavelen van gronden.

5.2 Vervolgtraject

5.2.1 Impact van de geplande werken

Op basis van de inzichten, verworven in de geplande werken binnen het onderzoeksgebied, kan worden gesteld dat de geplande werken een plaatselijke en beperkte verstoring van de bodem teweeg zouden brengen. De sloop van het bijgebouw en de loods heeft, gezien de lichte fundering van deze structuren en de huidige kennis van de bodemopbouw, weinig tot geen impact op het bodemarchief. Wat betreft de woning nr. 107 lijkt het er op dat de uitbraak van aanwezige paden en verhardingen ook geen impact op het bodemarchief heeft, deze zijn immers zeer ondiep gefundeerd.

De funderingen van het gebouw en de aanwezige kelder zijn natuurlijk een ander gegeven, vooral ook omdat in deze zone de Goethals-molen heeft gestaan. Het is dus mogelijk dat er zich in de bodem, ook in de zone van de kelder van het huisnummer 107, resten van deze historische molen bevinden. De sloop van gebouw 107 zal dus moeten gebeuren conform een randvoorwaarde (zie verder).

Echter, het verkavelen van het gebied in loten en de daarop volgende geplande realisatie van een residentieel project met groenzones vormt een directe bedreiging voor de Holocene sedimenten en de daarin gedeeltelijk bewaarde grondsporen.

Op basis van deze inzichten was een afweging gemaakt van de te nemen maatregelen (verwerven van nieuwe en noodzakelijke onderzoeksdata), tegenover de reeds genomen maatregelen (de bestaande onderzoeksdata). **Daaruit bleek dat in functie van de verkaveling de impact van de geplande werken nefast is. Voor het onderdeel sloop is de impact beperkt en niet nefast voor het archeologisch bodemarchief.**

5.2.2 Afweging van de te nemen maatregelen

Het volledige archeologietraject wordt bepaald als een traject van verschillende onderzoeksmethodes, waarbij dient te worden afgewogen of deze individuele onderzoeksmethodes mogelijk, nuttig, schadelijk en/of noodzakelijk zijn. In deze fase van het onderzoekstraject is een bureauonderzoek (inclusief controleboringen) uitgevoerd en de onderstaande tabel geeft weer welke onderzoeksmethodes in het volledige archeologietraject MOGELIJK, NUTTIG, SCHADELIJK en NOODZAKELIJK zijn.

<i>Soort onderzoek</i>	<i>Mogelijk</i>	<i>Nuttig</i>	<i>Schadelijk</i>	<i>Noodzakelijk</i>	<i>Evaluatie</i>
Bureauonderzoek	JA	JA	NEE	JA	Is reeds uitgevoerd.
Archiefonderzoek	JA	NEE	NEE	NEE	Op basis van het huidige bureauonderzoek is de kans op het aantreffen van aanvullende informatie over het onderzoeksgebied zeer klein. Biedt geen aanvullende informatie met betrekking tot oudere sporen.
Geofysisch onderzoek	JA	NEE	NEE	NEE	Hoge kostprijs. Het aantreffen van sporensites is mogelijk maar niet aangetoond, uiteindelijk dienen de surveydata alsnog met veldwerk te worden geverifieerd.
Veldkartering	NEE	NEE	NEE	NEE	Kan aanwijzingen bieden voor de aanwezigheid van een archeologische site, maar biedt hierover geen uitsluitel.
Landschappelijke boringen	JA	NEE	NEE	NEE	De beschikbare aardkundige data bieden voldoende informatie om een inschatting van de bodemopbouw en de eventuele bewaring van paleo-horizonten te maken.
Verkennde en waarnemende archeologische boringen	JA	NEE	NEE	NEE	Uit de aardkundige data blijkt de kans op de aanwezigheid van steentijdartefactensites zeer laag te zijn.
Proefsleuven	NEE	JA	NEE	NEE	Aldus kan het archeologisch potentieel van het onderzoeksgebied worden ingeschat door een representatief deel van het terrein op te graven, dit is noodzakelijk i.f.v. de verkavelingsvergunning !
Andere	NEE	NEE	NEE	NEE	Nvt.

Op basis van de evaluatie van het reeds gevolgde archeologietraject, kan gesteld worden dat in functie van de verkaveling, die volgt op de sloopwerken, een proefsleuvenonderzoek noodzakelijk dient te worden uitgevoerd, na het voldoen aan de randvoorwaarden (zie §Randvoorwaarden).

5.2.3 Bepaling van de te nemen maatregelen

Specifiek in het kader van de sloopvergunning dienen er geen verdere maatregelen te worden genomen, met uitzondering van de randvoorwaarden (zie verder) en het uitvoeren van het reeds bestaande programma van maatregelen voor de verkavelingsvergunning.

Op basis van de beschikbare data kan worden gesteld dat de kans op het aantreffen van archeologische resten die een potentieel op kenniswinst herbergen, in fase van de sloopwerken onbestaand is. Er wordt geen verder onderzoek geadviseerd wat betreft deze fase van het bouwproject. Na het bekomen van de omgevingsvergunning voor de geplande sloopwerken is de melding van archeologische toevalsvondsten wettelijk verplicht (artikel 5.1.4 van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013).

5.2.4 Randvoorwaarden

De randvoorwaarden voor de uitvoering van het archeologisch onderzoek hebben tot doel alle parameters die de kwalitatieve uitvoering van het archeologisch onderzoek in de weg kunnen staan te omschrijven.

De erkend archeoloog wordt altijd als een volwaardige actor bij het bouwproject betrokken. Hij/zij maakt deel uit van de communicatiestromen.

Op basis van de beschikbare data kan worden gesteld dat de kans op het aantreffen van archeologische resten die een potentieel op kenniswinst herbergen, reëel is. In het kader van de sloopwerken is de kans op het aantreffen van archeologische sporen en structuren echter minimaal. Aangezien de sloop van de gebouwen kadert in een ruimere ontwikkeling van het terrein en dat er voor de verkaveling reeds een archeologienota (ID 14897) met een uitgesteld programma van maatregelen is opgemaakt, betekent dit dat:

1. de randvoorwaarden in voornoemd programma van maatregelen geldig zijn
2. dat de uiteindelijke uitvoering van het programma van maatregelen an sich een randvoorwaarde is bij de huidige archeologienota in het kader van de sloopvergunning.

In het uitgesteld programma van maatregelen voor de archeologienota in het kader van de verkaveling (ID 14897) waren volgende randvoorwaarden opgesteld:

*“De randvoorwaarden: Het onderzoeksterrein dient vrij te zijn van obstakels, zowel stoffelijk als wettelijk. **Het is de verantwoordelijkheid van de initiatiefnemer om dit te bewerkstelligen, het is de verantwoordelijkheid van de erkend archeoloog om op de obstakels te wijzen.** Een onderzoeksterrein dient dus vrij te zijn van:*

1. *Vegetatie en gewassen. Struiken dienen te worden verwijderd, bomen dienen te worden gerooid (met uitzondering van de te behouden bomen) door het afzagen van de stammen en het uitspreken van de stronken.*
2. *Grond- en oppervlaktewater: een archeologisch onderzoek kan niet gebeuren in waterverzadigde omstandigheden, tenzij het specifiek waterbodems betreft. De initiatiefnemer voorziet de nodige bemaling van waterverzadigde delen van het onderzoeksgebied.*

3. *Gebouwen. Gebouwen dienen te worden gesloopt tot op maaiveldniveau. Funderingen en "massieven" worden NIET uitgegraven voorafgaand aan het archeologisch onderzoek.*
4. *Verhardingen. Verhardingen worden verwijderd tot op de fundering ervan, meestal is dit grind en/of worteldoek.*
5. *Afsluitingen. Prikkelraad en hekwerk worden verwijderd, indien dit niet gebeurd is, staat het de veldwerkleider vrij om deze door te knippen op kosten van de initiatiefnemer.*
6. *Voertuigen. Geparkeerde voertuigen dienen daags voorafgaand aan de start van het onderzoek te worden verplaatst. Zo niet lopen de eigenaars van de voertuigen het risico op schade aan voornoemde voertuigen.*
7. *Nutsvoorzieningen in gebruik. Alle nutsvoorzieningen (gas, water, elektriciteit, internet en telefonie, afvoer) dienen te worden afgesloten voorafgaand aan het archeologisch onderzoek.*
8. *Pachtovereenkomsten en dergelijke meer. De veldwerkleider is niet gebaat bij een confrontatie met pachters en/of huurders. Alle pacht- en huurovereenkomsten zijn afgesloten voor de start van de archeologische prospectie.*
9. *Bewoners, huis- en neerhofdieren. Alle bewoners van het onderzoeksgebied zijn tijdig verhuisd en/of verplaatst. Tijdens een archeologisch onderzoek is er geen plaats voor derden, dit houdt tevens een enorm veiligheidsrisico in. De dieren kunnen in de werkputten vallen of struikelen en zich verwonden. Het verhuizen en/of verplaatsen van bewoners, huis- en neerhofdieren is ten laste van de initiatiefnemer. Indien het gaat om krakers of dieren zonder oormerk dient de initiatiefnemer de nodige wettelijke maatregelen te nemen, de erkend archeoloog kan het archeologisch onderzoek niet starten vooraleer dergelijke problemen zijn opgelost."*

Er wordt dan ook geadviseerd om in de fase van de sloopwerken geen archeologisch onderzoek uit te voeren, rekening houdend met volgende geldende randvoorwaarde:

"Gebouwen. Gebouwen dienen te worden gesloopt tot op maaiveldniveau. Funderingen en "massieven" worden NIET uitgegraven voorafgaand aan het archeologisch onderzoek."

Na de sloop en het voldoen aan de geldende randvoorwaarden (correct verwijderen van afsluitingen en vegetatie) dient het proefsleuvenonderzoek, zoals verwoord in archeologienota met ID 14897, te worden uitgevoerd !

Bovendien geldt dat zolang er geen uitsluitel gegeven kan worden aangaande de aan- of afwezigheid van archeologische sporen binnen het onderzoeksgebied, het volledige onderzoeksgebied als een archeologische site beschouwd dient te worden. Concreet betekent dit dat er tot de aanvang van de prospectie met ingreep

in de bodem **geen bodemingrepen** mogen plaatsvinden teneinde het eventueel aanwezige archeologisch bodemarchief niet te vernietigen.

5.2.5 Fasering

Voor een goed begrip van de fasering van het archeologisch onderzoek kan de volgende fasering van de werken indachtig worden gehouden:

1. Het uitvoeren van de sloop, waarbij er bij de sloop van woning nr. 107 niet dieper wordt gegraven dan het maaiveld, i.e. de funderingsmassieven en de kelder blijven aanwezig. Bij voorkeur wordt de kelder open gelaten, maar indien dit om veiligheidsredenen niet mogelijk is wordt deze afgedekt of opgevuld met zand/steenslag.

Figuur 3. Een correct uitgevoerde sloop met behoud van de kelder te Deinze .

2. Het verwijderen van hekwerk en vegetatie (struiken, te rooien bomen, ...). Bij het rooien van de bomen wordt niet in de bodem gegraven, met andere woorden: stammen worden afgezaagd en stronken uitgefreesd.
3. Het uitvoeren van de prospectie met ingreep in de bodem, conform het programma van maatregelen in de archeologienota met ID14897.
4. Het terrein of delen van het terrein die na de prospectie met ingreep in de bodem, op basis van de door AOE in akte genomen “nota van het uitgesteld vooronderzoek” worden vrijgegeven, kunnen verder ontwikkeld worden (grondwerken, damwanden, ...). Ook de sloop van de nog aanwezige funderingsmassieven en de kelder van huis nr. 107 dient in deze fase te gebeuren.

5.3 Besluit

De opgemaakte archeologienota kadert in de aanvraag voor de omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen, zijnde de sloop van een aantal bestaande gebouwen.

Deze werken op zich kaderen in de ruimere ontwikkeling van het onderzoeksgebied, waarbij een verkaveling van de gronden noodzakelijk was. Voor deze verkaveling van gronden was reeds een archeologienota met een uitgesteld programma van maatregelen opgemaakt, waarin een prospectie met ingreep in de bodem binnen het gebied was geadviseerd. Dit onderzoek dient nog te worden uitgevoerd !

De bureaustudie had immers aangetoond dat het onderzoeksgebied zich landschappelijk en historisch binnen een zone bevindt waar de kans op het aantreffen van archeologische sporen en structuren reëel was. Aangezien het op basis van de heden beschikbare data onmogelijk is om met zekerheid uit te sluiten of een archeologische site binnen het onderzoeksgebied al dan niet aanwezig is, blijft de bestaande noodgedwongen onvolledig. De dataset dient te worden vervolledigd, teneinde een correcte inschatting van het archeologisch kennispotentieel van het gebied te maken.

In de huidige archeologienota, strikt gezien enkel van toepassing op de sloopwerken, wordt geen verder onderzoek geadviseerd. Het bodemarchief wordt hier, mits voldaan aan de gestelde randvoorwaarden, niet bedreigd. Het uitgesteld programma van maatregelen in archeologienota ID14897 blijft echter wel van kracht !

6 Bibliografie

Naslagwerken

Agentschap Onroerend Erfgoed 2020: *Heilig Grafkapel* [online] <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/47908> (geraadpleegd op 10 april 2020).

Agentschap Onroerend Erfgoed 2020: *Historische stadskern van Eeklo* [online] <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/300594> (geraadpleegd op 9 april 2020).

Antrop M., 2002. *Traditionele landschappen van het Vlaamse Gewest, Versie 6.1*, opgemaakt door de Vakgroep Geografie van de UGent.

Borremans M., 2015. *Geologie van Vlaanderen*, Academia Press, Gent.

Code Van Goede Praktijk voor de uitvoering van en rapportering over archeologisch vooronderzoek en archeologische opgravingen en het gebruik van metaaldetectoren, versie 4.0.

De Kreyger F., De Brant R. & Hoorne J., 2016. *Eeklo – Boelare 103-113*, DL&H-Archeologienota, Adegem.

De Kreyger F., Genbrugge S. & De Logi A., 2019. *Eeklo – Molenstraat 139/Lima Verstraetehof*, DL&H-archeologienota, Adegem.

De Moor G. & Van De Velde D. 1994. *Toelichting bij de Quartairgeologische Kaart, Kaartblad 13 Brugge*, Brussel.

De Moor G. & van de Velde D., 1995. *Toelichting bij de Quartairgeologische kaart, Kaartblad 14 Lokeren*, Universiteit Gent, Gent.

Genbrugge S. & De Logi A., 2018. *Eeklo – Molenstraat 76-78-80*, DL&H-Archeologienota, Adegem.

Heirman F., De Brant R. & Hoorne J., 2018. *Eeklo – Molenstraat*, DL&H-Archeologienota, Adegem.

Hoorne J., Bartholomieux B., Clement C., De Doncker G., Messiaen L. & Verbrugge A., 2008 (onuitgegeven). *Sint-Denijs-Westrem – Flanders Expo Zone 2 & 3: Archeologische weggofferbegeleiding van 13 mei tot 7 juli 2008 (stad Gent, provincie Oost-Vlaanderen)*, Gent.

Joris M., Touchant K. & Suys D., 2018. *Stappenplan bodemonderzoek asbest*, OVAM.

Overmeire J., 2018. *Archeologienota met beperkte samenstelling Eeklo site Paterskerk, Verslag van Resultaten*, Bassevelde.

Ryserhove A. & Tondat R., 1973. *Eeklo in Beeld en Schrift*, in: *Ons Meetjesland*, 6^e jaargang, nr. 1.

Sanders J., Sys C. & Vandenhout H., 1989. *Verklarende tekst bij het kaartblad Stekene 26E*, Centrum voor Bodemkartering (Bodemkaart van België), Gent.

Six H., 2008. *Oriënterend bodemonderzoek. Tormesse Investment nv, Molenstraat 107 en +107, 9900 Eeklo*, ABO NV, Gent.

Six H., 2009. *Beschrijvend bodemonderzoek. Tormesse Investment nv, Molenstraat 107 en +107, 9900 Eeklo*, ABO NV, Gent.

Thys C., Van Goidsenhoven W., De Gryse J. & Willaert A., 2018. *Pastoor De Nevestraat 12-26 (Eeklo, Oost-Vlaanderen)*, Brugge.

Vandeputte O., 1995. *Gids voor Vlaanderen. Toeristische en culturele gids van de Vlaamse gemeenten*, Uitgeverij Lannoo, Tielt.

Vanoverbeke R. & Krekelbergh N., 2015. *Archeologische prospectie met ingreep in de bodem. Eeklo, Molenstraat*, BAAC Vlaanderen Rapport nr. 123, Gent.

Van Ranst E. & Sys C., 2000. *Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen (Schaal 1:20 000)*, Universiteit Gent, Gent.

Van Zijverden W. & De Moor J., 2014. *Het groot profielenboek; Fysische geografie voor archeologen*, Leiden.

VMM, 2008. *Grondwater in Vlaanderen: het Brulandkrijtsysteem*, Vlaamse Milieumaatschappij, Aalst.

Online bronnen:

<http://www.geopunt.be/>
<https://www.dov.vlaanderen.be/>
<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/>
<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/aanduidingsobjecten/>
<https://cai.onroerenderfgoed.be/>
<http://uurl.kbr.be>
<https://www.cartesius.be/>
http://ccff02.minfin.fgov.be/cadgisweb/?local=nl_BE
<https://geoplannen.omgeving.vlaanderen.be/roviewer/?t=7&m=1&category=2>
www.geologievannederland.nl
http://freepages.genealogy.rootsweb.ancestry.com/~noemeetjesland/meetjesland/ons_meetjesland/1976_4/Raverschoot_kasteel.htm
https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Eeklo_-_oude_kerk_afbraak_1878.jpg
http://freepages.genealogy.rootsweb.ancestry.com/~noemeetjesland/meetjesland/ons_meetjesland/1984_2/pix/kaart_Pourbus_1562_l.jpg
<http://www.eerstewereldoorlogmeetjesland.be/nl/eeklo>
<https://www.bunkergordel.be/14.017f-%20Interne%20Inventarisatie%20Hollandstellung%20-%20Eeklo.html>
<http://www.molenechos.org/>
<https://www.idewe.be/-/bodemonderzoek-focust-vanaf-1-april-scherper-op-het-asbestrisico>

7 Lijst van figuren

Figuur 1. Situering van het onderzoeksgebied ten opzichte van de kadasterkaart en de topografische kaart.	6
Figuur 2. Situering van het onderzoeksgebied ten opzichte van de erkende IOED's en onroerenderfgoeddepots.	9
Figuur 3. Een correct uitgevoerde sloop met behoud van de kelder te Deinze	18

Hembyse Archeologie is een handelsnaam van Hembyse bv.

Maatschappelijke zetel: Kastanjestraat 26, 9000 Gent

BTW: BE 0677.720.687

IBAN: BE25890214307282

BIC: VDSP BE 91

Tel. 0032 472 89 97 66

E-mail: info@hembyse.net

Web: www.hembyse.net

